

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencla, MA ve věci

žalobce: **T. R.**
zastoupený advokátkou Mgr. Kateřinou Tomáškovou
se sídlem Heršpická 813/5, 639 00 Brno

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
se sídlem Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

**v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 2. 2016, č. j. JMK 21738/2016,
sp. zn. S – JMK 95350/2015/ODOS/Fö**

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje ze dne 10. 2. 2016, č. j. JMK 21738/2016, sp. zn. S – JMK 95350/2015/ODOS/Fö, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 13.200 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Kateřiny Tomáškové, advokátky, se sídlem Heršpická 813/5, 639 00 Brno.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se žalobou ze dne 21. 4. 2016 doručenou zdejšímu soudu téhož dne domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 2. 2016, č. j. JMK 21738/2016, sp. zn. S – JMK 95350/2015/ODOS/Fö (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný rozhodl v souladu s ustanovením § 67 odst. 1 písm. a) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění rozhodném pro projednávanou věc, a ustanoveními § 89 odst. 1 a § 60 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění rozhodném pro projednávanou věc (dále jen „správní řád“) o zamítnutí odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Hodonín (dále jen „prvostupňový orgán“) ze dne 25. 5. 2015, č. j. 38294/2015/Lu (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) z důvodu opožděnosti podaného odvolání.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce je přesvědčen, že napadeným rozhodnutím a postupem žalovaného byl zkrácen na svých právech takovým způsobem, jehož následkem je nezákonnost napadeného rozhodnutí. Toto napadené rozhodnutí považuje za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodu, za nezákonné stran nesprávné právní kvalifikace a vydané v rozporu se základními právními principy, výkladovými právními metodami a ustálenou judikaturou.
3. Prvostupňové rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 5. 6. 2015. Žalobce podal prostřednictvím emailu dne 22. 6. 2015 (tj. v zákonné lhůtě) odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí (doručeno prvostupňovému orgánu dne 23. 6. 2015 v 07:57), které v souladu s § 37 odst. 4 správního řádu doplnil dne 29. 6. 2015 (doručeno prvostupňovému orgánu dne 30. 6. 2015). Dále byl žalobce vyzván k doplnění podpisu na podání doručeném dne 30. 6. 2015, čemuž vyhověl. Výzvou ze dne 7. 7. 2015 byl poté vyzván k odevzdání řídicího průkazu z důvodu dosažení 12 bodů podle bodového hodnocení, přičemž bylo konstatováno, že prvostupňové rozhodnutí nabylo právní moci dne 23. 6. 2015, s čímž však žalobce nesouhlasil. Následně žalobce podal žalobu na nezákonný zásah způsobený postupem žalovaného (u zdejšího soudu pod sp. zn. 30 A 5/2016), v průběhu řízení o této žalobě však bylo vydáno napadené rozhodnutí, proti němuž z procesní opatrnosti podal tuto žalobu.
4. Žalobce nesouhlasí s tvrzením žalovaného, že odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí bylo žalovanému doručeno až dne 23. 6. 2015 v 07:57, když jej odesílal již 22. 6. 2015 v 18:24. Žalobce upozorňuje, že o probíhající odvolacím řízení nevěděl, když již dříve prvostupňový orgán konstatoval opožděnost podaného odvolání a postoupení přípisu ze dne 29. 6. 2015 odvolacímu správnímu orgánu ke zkoumání, zda nejsou dány předpoklady pro přezkumné řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí. Jelikož žalobce nevěděl o probíhající odvolacím řízení, neměl důvod překládat jakékoliv důkazní prostředky. Nadto žalovaný vyhodnotil opožděnost odvolání z jiných důvodů než prvostupňový orgán.
5. Dále žalobce upozornil na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 9 As 90/2008-70, podle něhož je možné učinit podání prostřednictvím internetu, avšak musí být ve lhůtě 5 dnů doplněno některou z kvalifikovaných forem podání. Žalobce připomíná, že své emailové podání ze dne 22. 6. 2015 doplnil dne 29. 6. 2015 písemně, žalovaný však toto podání žalobce v rozporu se zákonem nerespektoval a jeho odvolání nezákonně zamítnul.

6. Na podporu svých tvrzení žalobce předložil výpis z emailového účtu prokazující odeslání odvolání na adresu „X“, která byla odeslána na SMTP server v pondělí 22. 6. 2015 v 18:23:39, přičemž se zpravidla neliší o víc než max. několik sekund moment, kdy zpráva dorazí na SMTP server od odeslání. Tato poskytnutá data společností Google současně nelze zfalšovat. Z opatrnosti žalobce v této souvislosti navrhuje důkaz znaleckým posudkem z oboru kybernetiky či výsledkem IT specialisty.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný se k předmětné žalobě vyjádřil svým přípisem ze dne 3. 6. 2016, č. j. JMK 86110/2016, sp. zn. S-JMK 68753/2016/ODOS, v němž považuje napadené rozhodnutí za správné a odůvodněné a dále uvádí, že žalobními námitkami se v podstatě zabýval již v napadeném rozhodnutí.
8. Žalobce podle žalovaného neprokázal podání odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí v odvolací lhůtě, zatímco prvostupňový orgán jasně prokázal doručení odvolání až dne 23. 6. 2016 v 07:57. Podle žalovaného nelze po správním orgánu spravedlivě požadovat, aby odpovídal za případné vady elektronických zpráv bez zaručeného elektronického podpisu doručovaných jednotlivými účastníky řízení, jakož i za případný přenos takových zpráv. V této souvislosti žalovaný poukazuje na příslušnou judikaturu, zejména pak cituje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2008, č. j. 8 Afs 55/2008-72, podle něhož volba formy podání, stejně jako navržení prostředků, jimiž je možné ověřit zpochybněné podání, souvisí v souladu se zásadou vigilantibus iura s procesní odpovědností účastníka řízení. Žalobce byl dle žalovaného povinen prokázat doručení odvolání správnímu orgánu v zákonné lhůtě, přičemž samotný print screen emailového účtu k tomuto nestačí, neboť neobsahuje informaci o výsledku přenosu zprávy, ale pouze o jejím případném odeslání ze zařízení odesílatele. Navíc otázka nenapodobitelnosti údajů uvedených na takovém print screenu je velice sporná.

IV. Replika žalobce k vyjádření žalovaného

9. Na vyjádření žalovaného žalobce reagoval svým podáním ze dne 27. 6. 2016, v němž uvádí obdobné skutečnosti tvrzené již v žalobě. Navíc připomíná povahu lhůty k podání odvolání, u níž postačí, aby odvolání bylo v poslední den lhůty odesláno, nikoliv doručeno. Podle § 40 odst. 2 správního řádu se v pochybnostech lhůta považuje za zachovanou, dokud se neprokáže opak. Žalovaný si měl dle žalobce vyžádat další podklady, na základě nichž by přisvědčil buď žalobci, nebo prvostupňovému orgánu.

V. Posouzení věci krajským soudem

10. Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě dle ustanovení § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) osobou k tomu oprávněnou dle ustanovení § 65 odst. 1 s.ř.s. a jde o žalobu přípustnou ve smyslu ustanovení § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.
11. Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první, s.ř.s.), jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s.ř.s.), a dospěl k závěru, že žaloba je **důvodná**. O žalobě soud rozhodl, aniž nařizoval jednání, za podmínek vyplývajících z ustanovení § 51 s.ř.s.

12. Spornou otázkou je v projednávané věci to, zda žalobcem podané odvolání bylo včasné či opožděné.
13. Ze správního spisu vyplývá, že prvostupňové rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 5. 6. 2015. Následně žalobce podal dne 22. 6. 2015 odvolání prostřednictvím emailu, přičemž k žalobě byl přiložen print screen odeslané pošty žalobce, dle něhož je v odeslané poště zpráva s předmětem Odvolání proti rozhodnutí č. j. 38294/2015/Lu, adresovaná na e-mail „X“ dne 22. 6. 2015 v 18:24. Předmětná emailová adresa „X“ je úřední emailovou adresou oprávněné úřední osoby, která byla uvedena v rozhodnutích prvostupňového orgánu vůči žalobci. Dále ze správního spisu (konkrétně z průvodky doručeného digitálního dokumentu) vyplývá, že odvolání žalobce bylo na elektronickou podatelnu prvostupňového orgánu doručeno dne 23. 6. 2015 v 07:57:42, zpracováno pak bylo téhož dne v 08:03:29. Jako odesílatel tohoto dokumentu je uveden žalobce (označen včetně emailu „X“), nicméně u emailové adresy odesílatele je uveden „X“, namísto „X“. Nadto je tato věc označena jako FW: Odvolání proti rozhodnutí č. j. 38294/2015/Lu. Obsahově shodné odvolání bylo žalobcem podáno k poštovní přepravě dne 29. 6. 2015, nebylo však opatřeno jeho podpisem. Žalovaný žalobce výzvou ze dne 30. 6. 2015, č. j. 50998/2015/Lu vyzval k odstranění nedostatků podání, neboť podání neobsahuje vlastnoruční podpis osoby, která jej činí. Žalobce následně této výzvě vyhověl, své podání podepsal a k poštovní přepravě jej předal dne 17. 7. 2015, přičemž toto bylo prvostupňovému orgánu doručeno dne 20. 7. 2015. Prvostupňový orgán poté odvolání postoupil žalovanému, který odvolání zamítl napadeným rozhodnutím pro opožděnost, když konstatoval, že pro včasnost podaného odvolání by odvolání muselo být doručeno prvostupňovému orgánu nebo podáno jako zásilka provozovatele poštovních služeb nejpozději dne 22. 6. 2015.
14. V § 83 odst. 1 správního řádu je stanovena odvolací lhůta, která *„činí 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Odvolání lze podat teprve poté, co bylo rozhodnutí vydáno. Bylo-li odvolání podáno před oznámením rozhodnutí odvolateli, platí, že bylo podáno v první den odvolací lhůty.“* V dané věci započala běžet odvolací lhůta dne 6. 6. 2015. Jelikož poslední den této lhůty připadal na sobotu (20. 6. 2015), byl posledním dnem lhůty k podání odvolání v souladu s § 40 odst. 1 písm. c) správního řádu nejbližší pracovní den, tj. pondělí 22. 6. 2015.
15. Dle § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu *„je lhůta zachována, je-li posledního dne lhůty učiněno podání u věcně a místně příslušného správního orgánu anebo je-li v tento den podána poštovní zásilka adresovaná tomuto správnímu orgánu, která obsahuje podání, držiteli poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence anebo osobě, která má obdobné postavení v jiném státě; nemůže-li účastník z vážných důvodů učinit podání u věcně a místně příslušného správního orgánu, je lhůta zachována, jestliže je posledního dne lhůty učiněno podání u správního orgánu vyššího stupně; tento správní orgán podání bezodkladně postoupí věcně a místně příslušnému správnímu orgánu.“*
16. V pochybnostech se dle § 40 odst. 2 správního řádu považuje lhůta za zachovanou, dokud se neprokáže opak.
17. Podle § 37 odst. 4 správního řádu lze podání účastníka ve správním řízení, aby s ním byly spojeny právní účinky, učinit třemi základními technickými způsoby, a to písemně, ústně do protokolu nebo v elektronické podobě podepsané uznávaným elektronickým podpisem. Podání učiněné v jiné formě, např. prostřednictvím veřejné datové sítě (internetu) bez použití zaručeného elektronického podpisu, tj. běžným emailem, jako tomu

bylo v projednávaném případě, přitom není a priori vyloučeno, pokud je následně (do 5 dnů) potvrzeno jedním ze tří shora uvedených technických způsobů preferovaných správním řádem. To znamená, že podání učiněné prostřednictvím veřejné datové sítě – internetu – nemusí být podepsáno uznávaným elektronickým podpisem za podmínky, že je do 5 dnů potvrzeno v elektronické podobě podepsané zaručeným elektronickým podpisem, popřípadě doplněno písemně nebo ústně do protokolu. Pouze pokud by podatel své podání učiněné v elektronické podobě bez uznávaného elektronického podpisu, tj. podání učiněné mimo zákonem předepsanou formu, nijak nedoplnil, hledělo by se na jeho podání jako by nebylo učiněno a nebylo by tak možno hovořit o jeho právních účincích.

18. K takovým následkům však v dané věci nedošlo, neboť žalobce podal odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí dne 22. 6. 2015, tj. v poslední den odvolací lhůty, prostřednictvím veřejné datové sítě bez použití uznávaného elektronického podpisu (prostým emailem). Do pěti dnů od tohoto úkonu pak odvolání potvrdil tak, že jej v písemné formě dne 29. 6. 2015, tedy v poslední den lhůty, zaslal prvostupňovému orgánu poštou, čímž byla lhůta zachována v souladu s § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 19. 1. 2016, č. j. 29 A 157/2015-67). Následně byl žalobce prvostupňovým orgánem vyzván k doplnění tohoto odvolání o vlastnoruční podpis, přičemž této výzvě vyhověl a učinil tak předmětné odvolání perfektním.
19. Žalobce předmětné odvolání nezaslal na oficiální elektronickou adresu podatelny prvostupňového orgánu (epodatelna@muhodonin.cz), z čehož však nevyplývá neúčinnost tohoto podání, neboť z žádného právního předpisu (tedy ani ze správního řádu, zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu, či vyhlášky č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby) takový automatický následek neplyne, přestože je zjevné, že účelem zveřejňovaných elektronických adres podatelny [§ 2 odst. 2, odst. 3 písm. c) vyhlášky č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby] je, aby na ně podatelé zasílali svoje podání. Na tomto místě je vhodné připomenout závěr Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku ze dne 16. 12. 2010, č. j. 1 Ans 5/2010-172, shledal, že ze zákona o elektronickém podpisu (ovšem v dříve účinném znění), plyne povinnost všech osob posílat datové zprávy související s výkonem veřejné moci vůči fyzickým a právnickým osobám do elektronické podatelny orgánu veřejné moci. Pokud tedy osoba učinila své elektronicky podepsané podání jinak než prostřednictvím elektronické podatelny (v daném případě prostřednictvím běžné emailové adresy správního orgánu), nemohlo se jednat o podání ve smyslu § 37 odst. 4 věty první správního řádu. Současně však Nejvyšší správní soud uvedl, že podání, byť elektronicky podepsané, avšak nezaslané na adresu elektronické podatelny, je srovnatelné s podáním učiněným pomocí jiných technických prostředků ve smyslu věty druhé citovaného paragrafu, a je-li v pětidenní lhůtě potvrzeno či doplněno, je na ně nutno nahlížet jako na účinné podané (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 19. 1. 2016, č. j. 29 A 157/2015-67).
20. K uvedenému navíc přistupuje i výslovná právní úprava. Obecné principy příjmu dokumentů jsou stanoveny v § 2 odst. 1 vyhlášky č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, podle něhož veřejnoprávní původce přijímá doručené dokumenty v podatelně. V případě doručeného dokumentu předaného veřejnoprávnímu původci mimo podatelnu a dokumentu vytvořeného z podání nebo podnětu učiněného ústně, který se považuje za dokument doručený, veřejnoprávní původce zajistí jeho bezodkladné předání podatelně nebo bezodkladné provedení úkonů stanovených touto vyhláškou v souvislosti s příjmem, označením a evidencí dokumentů příslušnou organizační součástí

veřejnoprávního původce. Již z této obecné úpravy lze dle soudu dovodit jednoznačnou povinnost oprávněné úřední osoby, která na svůj úřední email obdržela podání žalobce označené jako odvolání (a jež navíc odvoláním bylo i svým obsahem), aby zajistila jeho oficiální spisovou evidenci (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 19. 1. 2016, č. j. 29 A 157/2015-67).

21. Nad to je ovšem shora uvedený obecný princip ve výše naznačeném směru konkretizován v § 5 odst. 1 vyhlášky č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, jenž stanoví: *„Pokud je v adrese na obálce doručené veřejnoprávnímu původci uvedeno nad názvem veřejnoprávního původce jméno, popřípadě jména, a příjmení fyzické osoby, předá veřejnoprávní původce obálku adresátovi, popřípadě jím určené fyzické osobě, neotevřenou. Zjistí-li adresát po otevření obálky, která mu byla předána, že obsahuje dokument úředního charakteru, zabezpečí bezodkladně jeho dodatečné označení a zaevidování. Pokud je v adrese na obálce doručené veřejnoprávnímu původci uvedeno jméno, popřípadě jména, a příjmení fyzické osoby pod názvem veřejnoprávního původce nebo vedle něj, veřejnoprávní původce postupuje, jako by údaje o fyzické osobě nebyly na obálce uvedeny. Pokud byl dokument v digitální podobě úředního charakteru zaslán na adresu elektronické pošty zřízenou veřejnoprávním původcem, která nebyla veřejnoprávním původcem zveřejněna podle § 2 odst. 3 písm. c) jako elektronická adresa podatelny, postupuje adresát obdobně podle věty druhé.“*
22. V nyní projednávaném případě oprávněná úřední osoba (pan S. L.) výše uvedeným způsobem nepostupovala a podání žalobce ze dne 22. 6. 2015 tudíž nebylo oficiálně zaevidováno. Současně pan S. L. obdržené podání ani nevytiskl a neučinil je tak obsahem správního spisu.
23. Ze správního spisu vyplývá, že předmětné odvolání bylo na oficiální podatelnu zasláno panem S. L., o čemž svědčí emailová adresa odesílatele tohoto podání, jakož i označení věci písmeny FW poukazující na přeposlání emailu. Jelikož prvostupňový orgán a následně i žalovaný nijak neprokázali, že by toto odvolání bylo zasláno oprávněné úřední osobě až dne 23. 6. 2015, musí zdejší soud přisvědčit argumentaci žalobce, který odeslání odvolání dne 22. 6. 2015 prokazuje print screenem své odeslané pošty. Krajský soud připomíná, že lhůta pro podání odvolání je v souladu s § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu ve spojení s § 37 odst. 4 správního řádu zachována, je-li poslední den učiněno podání, které je následně v zákonné lhůtě 5 dnů doplněno jednou ze zákonem předpokládaných forem pro učinění podání. Nadto v případě pochybností o učinění určitého podání včas, se lhůta považuje za zachovanou, dokud se neprokáže opak (§ 40 odst. 2 správního řádu), což se v daném případě nijak nestalo – žalovaný ani prvostupňový orgán jakkoliv neprokázali, že by odvolání bylo žalobcem zasláno až dne 23. 6. 2015.

VI. Shrnutí a náklady řízení

24. S ohledem na vše shora uvedené dospěl krajský soud k závěru, že rozhodnutí žalovaného, kterým bylo odvolání žalobce zamítnuto pro opožděnost, nebylo vydáno v souladu se zákonem a shora uvedená žalobní námitka uplatněná žalobcem je důvodná. Soudu tedy nezbylo, než napadené rozhodnutí zrušit podle § 78 odst. 1 s.ř.s. a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení, ve kterém bude správní orgán vázán právním názorem zdejšího soudu dle ustanovení § 78 odst. 5 s.ř.s.
25. Výrok o nákladech řízení má oporu v § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení

před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšnému žalobci přísluší právo na náhradu nákladů řízení spočívající v náhradě nákladů za právní zastoupení advokátem a za zaplacený soudní poplatek. Na náhradě nákladů řízení přísluší dle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, v platném znění, odměna za právní zastoupení advokátem (tarifní hodnota dle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu), a to za 3 úkony právní služby dle § 11 odst. 1 advokátního tarifu (převzetí právního zastoupení, sepsání žaloby a vyjádření žalobce k vyjádření žalovaného), a dále 3x režijní paušál dle § 13 advokátního tarifu. Odměna advokáta je stanovena ve výši vyčíslené na částku 10.200,- Kč. Dále pak žalobci náleží zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000 Kč, celkově částka ve výši 13.200,- Kč, kterou je žalovaný povinen uhradit v soudem stanovené třicetidenní lhůtě.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 5. března 2018

JUDr. Jaroslava Skoumalová, v. r.
předsedkyně senátu